

CEI CE SE POTRIVESC / LESNE SE ÎMPRIETENESC

După epidemiile ultimilor ani, pandemia în vigoare își definește, la români, valențele speciale. Pentru că reacția individuală și colectivă se bazează pe un trecut plin de tare și de frici, ea este, adesea, excesivă, pătimașă și, cel mai ades, uluitoare. Pe lângă caracterul, să zicem, biologic, meteorologic, geografic, social și chiar economic, orice epidemie de gripă reliefează o trăsătură interesantă ca mentalitate. Încercarea de a o defini poate produce sintagme precum „complexul hârniceii” sau „complexul de condică”, interesante prin repercusiuni.

Este știut că „boala de om se agață/ ca vița de par” – despre slăbiciunile omului tot vorbim. Una e însă boala, și alta este epidemia, în ciuda faptului că, în viziunea microbiană, „cei ce se potrivesc / lesne se împrietenesc”.

Despre cât de prost mâncăm și despre cât de crizați suntem aflăm zilnic până și la știrile de la sport... cele microbiologice...

Despre faptul că sistemele medicale din toată lumea par depășite aflăm zilnic pe toate canalele de știri.

Mai putem bănuși că avalanșa de produse occidentale și orientale din supermarketuri și piețe din largă piață de desfășurare care am devenit poartă în adâncurile ei niscaiva germeni rău intenționați. Despre asta aflăm urmărind, de pildă... „Dosarele X”... dar mai bine nu le urmărim! Teoriile conspirației prind aripi și scot în stradă oameni cu spume la gură, care zbiră că nu pot fi manipulați, păcăliți sau mințiți niciodată.

De câte ori se întâmplă ca, abia scăpați din ghearele epidemiei („ce folosește bolnavului patul de aur?”), coborând la magazin după pâine, să fim serviți de o vânzătoare cu ochii înlăcrimați, cu nasul roșu, cu respirația sacadată? Îi acordam, ca niște oameni cu experiență, în jur de 38 (de grade, nu lei) și ezitam dacă să luăm sau nu pâinea astfel întinsă, dar până la urmă, calculând românește distanța până la alt magazin, o luam resemnați, cu gândul: „ce i-o fi tatii/ i-o fi și mami”.

Sigur că ne revoltam întrebându-ne ce-o fi căutând la slujbă, într-un serviciu cu public, în halul ăla, și-n același timp, știam deja răspunsul, pentru că noi înșine am fi fost repeziți și ironizați dacă pretindeam repaos la domiciliu pentru o simplă răceală. Privirile ei febrile păreau să fredoneze: „boala, pat moale unde găsește/ acolo se odihnește!”. Și realizam doar încă o dată, cu mândrie patriotică, faptul că românul nu se dă bătut cu una cu două (nici cu mai multe...).

Demonul epidemiei, la pândă, jubila însă: „din bucățele cojocarul/ blană mare face”.

Masca de protecție, atât de ciudată pe fețele asiaticilor globalizați cu viruși cu tot, primește atribute supranaturale și devine fetiș sau armă de atac, în loc să rămână pur și simplu ceea ce este.

Pe lângă condițiile mizere de trai, ultima și cea mai mare sprietoare rămâne, în continuare, cea a pierderii locului de muncă. Din cauza ei, foarte mulți își duc boala nu numai pe picioare, ci și la serviciu. Mai mult, concediile medicale sunt în continuare taxate ca semne de proastă purtare și, pe lângă pierderea de la chenzină, te poți trezi cu alte surprize, rezervate, în general, dizidenților...

Infecțiile au devenit și ei, ca-n filmele cu zombi, animale de pradă, de care să te ferești.

Care-i soluția? Sau care era? Vaccinul care, de-a lungul timpului, pentru cine n-a crezut, s-a dovedit a fi mai ieftin decât toate sus-numitele belele?

Ce te faci, însă, când ai, de pildă, boala națională numită isterie? Când vecinul tău în persoană îți declară că și el o duce peste tot (și-l crezi, tocmai fiindcă ți-o spune)... Sau când simți că ți-au înțepenit neuronii pe bază de stres? Și nu numai din perioada timpului de muncă ci, parcă tot mai des, din cauza timpului alocat relaxării... la tembelizor, de pildă... Cui să te plângi?...

Există, ei bine, și aici soluția cuiului pe cui scoțându-se, ca un fel de adaptare națională a manualului de soluții cinice: faci o gripă, zaci, suferi, apoi, nevenindu-ți să crezi că ai scăpat, te proclami fericit și-o iei de la capăt. Ce mai contează că, în surdină, reiei aceeași frază: „de vindecat m-am vindecat/ dar la inimă tot mă doare...”.

GARDUL BUN STĂPÂNEȘTE LOCUL

Pandemia face să nu mai fi pus piciorul în capitală de peste un an. Era o vreme când îmi consolam prietenii din București că, fiind la doi pași, ne vom vizita foarte des. Acum, după cum nu e greu de ghicit, mai degrabă nu sunt vizitată și nici nu vizitez. Farmecul cui să fie cauza atracției musafirilor? Pentru ei, o scurtă excursie, un week-end sau un concediu la munte sunt plăcute pentru că, Slavă Domnului, avem unde ieși.

Amintiri.

La rândul meu, descinzând în capitală, am pe agenda mea turistică un lung șir de plimbări, un traseu lung și sinuos, cu multe halte, în speranța înlăturării unor probleme care au fost lăsate să se acumuleze, iată, cu anii, și din dorința rezolvării lor în aceeași zi, utopie postpostpost modernă sau pur și simplu post.

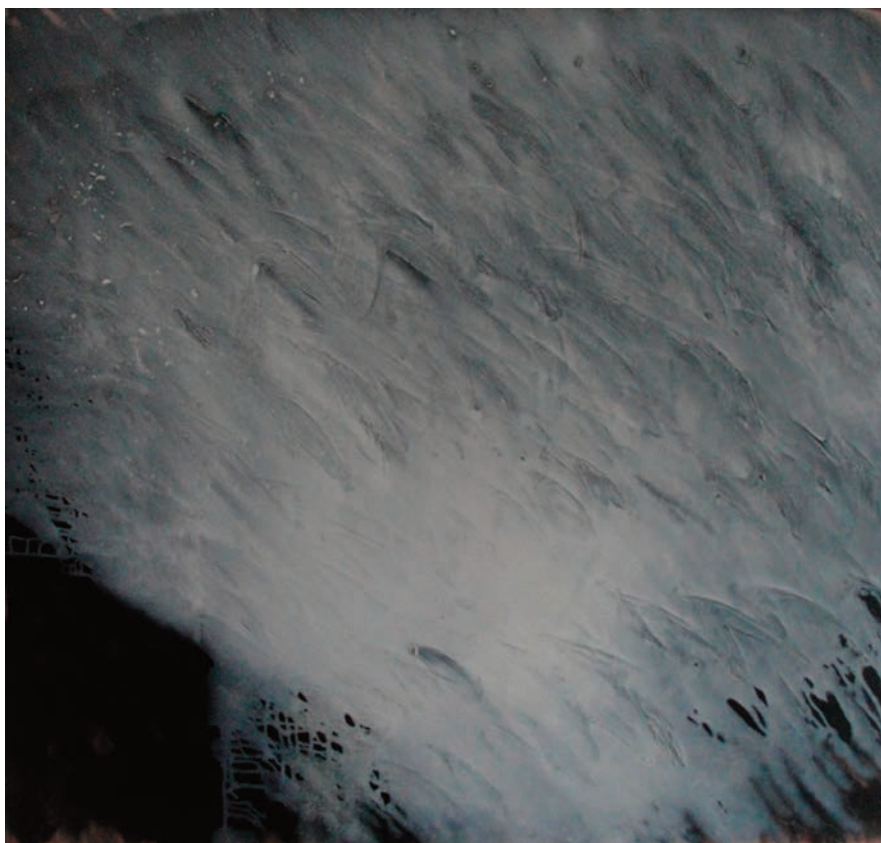
Amfitrionii mei ocazionali nu uită să mă felicite pentru viața „montană” pe care o duc, plângându-se, invariabil, de stresul și babilonia vieții lor. Nici unul nu-și duce însă la capăt amenințarea cu plecatorul din stres și babilonie. Ciudat, eu nu găsesc stres și babilonie, găsesc... amintiri... Indiferent de gradul de oboseală, de numărul vizitelor, îmi rezerv o zi de plimbare pur și simplu pe străzile orașului, în căutarea amintirilor din studenție sau, mai degrabă, pentru a degusta, la rândul meu, farmecul pestriț și risipa marelui oraș.

Asemenea călătorii sunt obișnuite pentru mulți alții. Te fac să te simți implicat. O fugă până acolo și înapoi a devenit o rutină. Atât de obișnuit, încât nici nu merită povestit. Se întâmplă însă, adesea, același fenomen interesant, legat de poveste, povestire sau vorbărie, adeseori. Te întâlnești, prin cine știe ce colț de metrou, cu o cunoștință din cine știe ce colț de țară. Întâlnirile acestea sunt, de obicei, însoțite de explozii de bucurie și, deseori, ascund o ciudată senzație de ușurare, de siguranță... Ce mică-i lumea!...

Persoana care te-a oprit îți povestește cu entuziasm, în 10 minute, câte nu ți-ar povesti în 10 zile, dacă decorul ar fi altul. Decorul e, și el, exploziv. Zâmbești, accepți, apoi intri în joc: „Haideți să vorbim degeabă, că tot n-avem nici o treabă!”

Dacă te întâlnești cu aceeași persoană, după scurt timp, în orașul ei de domiciliu, salutul și discuțiile vor fi întotdeauna mai scurte și, surprinzător, vag însoțite de-o senzație de... nerăbdare, direct proporțională cu efuziunile de mai sus. Desigur, „Aici nu-i București, să te fudulești”.

Te duci cu gândul la țărani descinși în metropole, la americanii la Paris, la Henry James, la Nabokov sau la cine mai vrei tu, în timp ce analizezi pe propria piele senzația ușoară de frig. E veche, domnule, e ancestrală și poate avea la bază, să zicem, deruta. În același timp, privindu-i pe mulți alții care merg la târg sau își vizitează copiii ajunși bucureșteni, le observi și naturalețea, dar și modul cum reușesc „a fi veșnic cu căciula pe cap”. Par mai puțin inhibați, mai puțin melancolici, se simt mai puțin frustrați. În

plus, știi că „cine bate la poarta altuia, o să bată și altul la poarta lui.”

Acasă, la întoarcere, se întâmplă același lucru. O plimbare, cât de scurtă, prin oraș, mulți cunoscuți... Ce mică-i lumea! Discuțiile, însă... ei bine, sunt dozate, în funcție de n factori! Factorul nr. 1 poate fi acela că „gardul bun stăpânește locul.”

Provincialismul este cel care ridică gardul. Deseori, pe gard se pot citi etichete. Iar acestea nu sunt, în general, cele puse de proprietari, ba pot să nu aibă nici o legătură cu persoana de după gard. Cunoașterea semenului tău necesită, paradoxal, timp puțin și grabă multă. O discuție dincolo de zidurile cetății echivalează, adesea, cu o revelație. Insul etichetat nu prezintă nici o asemănare cu legenda, amintirile sau bârfele despre el, auzite odată, ca-n vis... Despre cum se petrec descinderile în spațiile altor țări, e altă discuție. Căci „pentru corabie mare trebuie apă multă!”

Ceea ce salvează istoria, edifică și valorifică specificitatea, tradiția, este, în viața de zi cu zi, adesea, greu de suportat. De la nume la etichetă, de la renume la poreclă, de la realitate la basm, întotdeauna povestea democratic expusă, adică prin vot majoritar, va avea o vână aurită de minciună. Ea constrânge, falsifică, selectează și reordonează întâmplări în funcție de nevoile mentalului colectiv. Lumea cea mică devine astfel mare, infinită, nemuritoare pentru că a trecut din faptă în poveste. Nu-i nici o mirare, căci „și la cuptorul mic se face focul mare”.